

סיכום דין צידת חיה ועוף שברשותו. שו"ע ורמ"א סימן שט"ז סי' ב

בגמ' בביצה בדף כ"ד ע"ב שאלו: "היכי דמי מחוסר צידה?" וענו בשם שמואל: כל שאומר הבא מצודה ונצודנו (רש"י: "כלומר שצריך לבקש תחבולות לתפסו"). ומקשה על כך אביי מברייתא האומרת: "הצד אווזין ותרנגולים ויוני הרדסאות פטור", והרי לגבי אווזין ותרנגולים צריך לומר "הבא מצודה" לצודם! (ופירוש "פטור" בברייתא הוא פטור אבל אסור, והשאלה מתייחסת למה ששנינו בשבת בדף קו' ע"ב שלרשב"ג כל שמחוסר צידה הצדו בשבת חייב. כך היא דעת התוס'. אלא שברא"ש הביא את דעת בעל העיטור שהבין כאן: פטור אבל מותר¹ וכתב הרא"ש כי יתכן שגם התוס' הבינו שהצד ממקום שאינו מחוסר צידה מותר ממש לרשב"ג, אלא שהצד ממקום מחוסר צידה – בזה דעת רשב"ג שחייב, עיי"ש וביש"ש ובפנ"י בד"ה "בתוס" ובר"ה "אמנס"). ותרצו בשם שמואל: הללו (= אווזין ותרנגולים) באים לכלובן בערב (ונוח לתפסם שם, הלכך הרי הן כנצודין ועומדים, ומותר לצודם אפילו חוץ לכלובם. רש"י), והללו (= שאר אלו שמחוסרים צידה שאמר רשב"ג שחייב הצדן, כיון שצריך להביא מצודה לצודם) אינן באים לכלובן לערב. ושאלו מברייתא אחרת: "תניא הצד יוני שובך ויוני עלייה וצפרים שקננו בטפיחין (= כמו פכין לקנן שם עופות הבר. רש"י) בכירות חייב." והרי יוני שובך וכו' באים לכלובן בערב? ! ועונה רבה בר רב הונא בשם שמואל: הללו (אוזים ותרנגולים), באים לכלובן לערב ומזונותם עליך². ורב מרי עונה: הני (אווזים ותרנגולים) לא עבידי לרבויה, והללו (= יוני עלייה וכו') עבידי לרבויה (ופירש"י פורחים עד קינם וצריך לעלות אחריהם, וגם שם נשמטים ממנו ויורדים³).

1 ועי' בק"נ שם שר"ל (בשם התו"ש) שלא בכל מקום נאמר הכלל שפטור הוא אסור לבר מתלת אלא רק במשנה, אבל בברייתות – לא.

2 צריך עיון כיצד מפקיעה העובדה שמזונותם עליך את איסור הצידה.

3 על הסברו של רב מרי שואלים בגמ' שם: "כולהו (כלומר: גם אוזים ותרנגולים) נמי עבידי לרבויה", ומתרגמים: "לכלובן קאמרינן דעבידי לרבויה (רש"י: פורחים עד קינם, וצריך לעלות אחריהן, וגם בשם נשמטים ממנו ויורדים)", ר"ל: לענין כלובן אמר רב מרי את החילוק. שמכלובן שאר חיה ועוף נשמטים, ועבידי לרבויה, ותרנגולים ואוזים לא. ואי אפשר לפרש כאן, שבכל שעה שהאדם רוצה לתפוס את התרנגול, הרי אע"פ שאינו תופסו מיד, אלא נצרך למצודה, אעפ"כ בידוע הוא שהתרנגול ירחק לתוך כלובו ושם יתפס, שלא כשאר חיה ועוף שבורחים לכלובן, שגם שם נשמטים ממנו, שכן כמו שאכן

והעיקר להלכה הוא כדעת רב מרי. (ע"י שעה"צ סקפ"ב בסימן שט"ז. אע"פ שהרא"ש העתיק להלכה דברי שמואל).

ובמשנה בשבת כרף קז' ע"א בריש פרק ח' שרצים נאמר: "חיה ועוף שברשותו הצדן פטור" (ופירש"י: "שהרי ניצודין ועומדים").

והרמב"ם בפ"י מהלכות שבת הכ"ד פסק: "הצד חיה ועוף שברשותו כגון אווזים ותרנגולים ויוני עלייה פטור (בענין יוני עלייה כבר הקשה המ"מ ממש"כ בברייתא אצלנו שיוני עלייה אינם ברשותו וחייב על צידתם, לכן כתב שזו ט"ס. ועי' ב"מרכבת המשנה" וב"מעשה רוקח" שאינם מסכימים לכך, כיון שברוב כתיביהיד מופיע הנוסח כפי שהוא לפנינו, וכן בסמ"ג לאוין סה'. והעלו אפשרות לחלק בין "קננו בטפיחין" שבביצה דף כד' ע"א שבאמת אינם ברשותו, לבין יוני עלייה שברשותו ממש, הנקראים "ניצודים ועומדים"). ובהגהות מיימוניות שם באות ר' כתב בשם ר"ב ממגנצא, לפרש דברי המשנה שכתבה "פטור", בשני אופנים: פטור ואסור (ועפמש"כ הרמב"ם בריש הלכות שבת שלו, שכל מקום שיאמר פטור הכוונה אסור — עי' בבה"ל ד"ה "ויש אומרים" בסימן שט"ז סי"ב — ודאי הוא שדעת הרמב"ם לפרש כך), אי נמי: פטור ומותר, ואידי חתנא שם "חייב" לגבי "החובל בהם", נקט לשון "פטור" לגבי "הצדן", אע"פ שהכוונה למותר⁴.

עוד כתב שם הגמ"י, שמאחר שאנו מוצאים סתירה בין המשנה בשבת הנ"ל שאוסרת (לפי הפירוש הראשון שפטור = אסור) לצוד בשבת חיה ועוף שברשותו, לבין המשנה בביצה שם, שמתירה לכתחילה לצודן, כנאמר שם: "אבל צדין חיה ועוף", לכן י"ל שבשבת גזרו חכמים על צידתם, וביו"ט (משום שמחת יו"ט — הגר"א סקכ"ט בסימן שט"ז) התירו. והוסיף הגמ"י: "וכגון דעבידי לרבווי כשרוצה לתפוש, והן בבית גדול כ"כ, שאם לא גדלו בין בני-אדם היו צריכים מצודה — אסור לתפוש, ואף לדחותן במקום צר שנוחין להתפש; וכך קבלתי ממורי קרובי ז"ל, הלכך צריכין ישראל לזוהר שלא לתפוס בשבת סוס שמרד ופרה מורדת שעשויין לרבווי אפילו בחצר אם החצר גדולה, שאם לא גדלו בין בני אדם היו צריכים מצודה. ובירושלמי פי"ד סה"א⁵, אמר רבי יוסא הדא אמרה סוס שמרד בשבת הצדו חייב חטאת".

הבינו האחרונים (עי' מ"ב ס"ק פ"ב, ושועה"ר סעיף כד') תירץ זה נסמך על דברי שמואל שנאמר קודם, שתרנגולים ואווזים וגם יוני עלייה, חוזרים לכלובן לערב, ועל זה באים לומר, שלרב מרי, כיון שכשיבואו התרנגולים לכלובן לערב יחשבו לניצודים, לכן כבר ביום השבת עצמו נחשבים לניצודים. אמנם לפ"ז אין מדובר על כך שבכל שעה שירצה האדם לתפוס את התרנגולים יוכל לתפוס ע"י שיתפסם בכלובן, שכן רק לעת ערב חוזרים הם לכלובן, וביום נשמטים ממנו ובורחים (ולא-רדוקא לכלובן).

4 וסיים שם שנראה להחמיר כפירוש ראשון.

5 דברי הירושלמי מובאים על משנתנו: "חיה ועוף שברשותו הצדן פטור. לא אמרו אלא שברשות אדם — הא אם אינן ברשות אדם — חייב. אמר רבי ייסה: הדא אמרה שור שמרד הצדו בשבת חייב". והפ"מ פירש, שדברי רבי ייסה הם פירוש ל"אינן ברשותו", שאינו ברשותו הוא שמרד. אך קה"ע פירש ש"אינן ברשותו" הוא שאינו יכול לכבשן תחת ידו. אך עי' בערוה"ש בסעיף לד' שרוצה לפרש שלדעת הירושלמי "ברשותו" שבמשנה מתפרש לענין רשותו הגאוגרפית של האדם, ור"ל, שאם אינם ברשותו, כגון שנמצאים הם בחצר אחרת, ואף שלא מרדו וכששורק להם חוזרים לחצירו, מי"מ חייב, כיון שאינם ברשותו, ונצרך להביאם לרשותו, נקרא צד. וע"ז מוסיף רבי ייסה "הדא אברה שור שמרד", כלומר שאינו מניח עצמו להתפס ע"י בעליו, כזה אע"פ שהוא ברשות בעליו (הגאוגרפית) נקרא צד אם תופסו

הטור בסימן שט"ז כלל לא העתיק דין זה של צידת חיה ועוף שברשותו⁶, ובכ"י בס"ס שט"ז העתיק דברי הגמ"י שפירוש פטור הוא אסור (ולא העתיק שם את דברי הגמ"י שאפשר גם לפרש פטור ומותר), אך בשו"ע, בסי"ב בסימן שט"ז, פסק: "חיה ועוף שברשותו מותר לצודן, והוא שלא ימרודו, אבל אם הם מורדים אסור לתפסם אפילו בחצר⁷, אם החצר גדול שאם לא גדלו בין בני אדם היו צריכים מצודה". והגר"א בביאורו כתב שהשו"ע נסמך על הפירוש השני בהגמ"י שפטור הוא מותר כפירוש המשנה בשבת בדף קז' ע"א, וכ"כ בשו"ת משאת-בנימין ס"ח. ולפ"ז דברי השו"ע ברישא, הם לענין חיה ועוף שברשותו, שעבידי לרבו"י, ובחצר גדולה, וכמש"כ הגמ"י לפרש את לשון "פטור" שבמשנה בכה"ג, ואעפ"כ התיר השו"ע לצודם בשבת, למרות שהם "עבידי לרבו"י", מכיוון שאלו הן עופות שחוזרים לכלובן בערב ושם נוח לתפסם, כמבואר בביצה בדף כד' ע"א. וא"כ מובן שע"ז משיג הרמ"א שם שכתב: "וי"א שאסור לצוד חיה ועוף שברשותו ואם צדן פטור (ומצויין להגהות אלפסי, הוא ה"שלטי גבורים)", אבל פרה וסוס וכל שכן שאר חיה ועוף שמרדו, אם צדן חייב חטאת, וכן עיקר (ומצויין למ"מ פ"י)". כלומר שהרמ"א נסמך על הפירוש הראשון בהגמ"י שפטור במשנה בשבת בדף קז' ע"א פירושו אסור (ולפי הכלל הידוע ש"כל פטור דשבת פטור אבל אסור, לבר מתלת צידת נחש וכו'"). ובפרט, שהעיקר בהגמ"י נראה כך, דהיינו כפירוש הראשון, שכן כתב בסוף דבריו שראוי להחמיר. וכ"כ בשו"ת משאת-בנימין שם (שהבין כמש"כ את מחלוקת השו"ע והרמ"א) שאין מקום להקל כדברי השו"ע⁸. וכן נראה שהבין המ"ב את המחלוקת הנ"ל (עי' בס"ק נ"ז. ואע"פ שפירוש דבריו בס"ק נ"ג מסופק, הרי מש"כ בס"ק נ"ז יוכיח שהנידון לדעתו בשו"ע הוא חיה ועוף שעבידי לרבו"י אלא שחוזרים לכלובן בערב). אך יש להקשות על הבנה זאת: הב"י שהעתיק דברי הגמ"י — ולא ראה כלל מקום להעתיק פירושו השני שפטור הוא מותר — האם אפשר לומר שאעפ"כ פוסק הוא כפירוש זה בשו"ע שלו? ועוד: על פירוש זה, שבהגמ"י גופא, יש להקשות: הרי הכלל (שבת דף קז' ע"א) הוא שכל פטורי דשבת פטור אבל אסור לבר מתלת: צידת נחש ומפיס מורסה וצידת צבי (= בא אחד וישב על הפתח, ובא השני וישב בצידו, והוסיף שמירה על שמירתו) פטור ומותר, ואין המקרה שלפנינו בכלל אלו.

- (ועי"ש גם בסעיף לה'). אך כל האחרונים לא תפסו כמותו להלכה, ולא מצינו מי שלגביו "רשותו" של אדם שבמשנה יתפרש לעניין רשותו הגאוגרפית של האדם, אלא רק לעניין מרותו של האדם. ועיין בשו"ע סעיף כה' שמוותר להחזיר בהמה שלו אפילו מרה"ר לחצירו אם אינה מורדת. ובטעם הדבר כתב בערוה"ש בסעיף לג', שכיון שמדרכבן אסור לצוד (חיה ועוף שברשותו), לא חש לבאר שמהתורה פטור, שאין זה מדרכו. אך אין זה מובן, שכן ודאי היה לפ"ז על הטור לבאר שאסור לצוד חיה ועוף שברשותו, שהרי בכל מקום שישנו איסור חכמים על הדבר, אפילו שמהתורה מותר, מעתיק הטור דינו להלכה (אלא שאינו חושש אז לבאר שמהתורה פטור). ונראה לומר, שהטור תפס כפירוש שני בהגהות מיימוניות, שאפילו בחיה ועוף שעבידי לרבו"י, רק שחוזרין לכלובן בערב, מותר לצודן לכתחילה בשבת.
- 7 המושג "חצר" כאן, בא לומר, שלמרות שחיה ועוף אלו מורדים רק לפי"שעה, ויחזרו לכלובן לערב ולא יצטרכו מצודה לצודם, מכיוון שגדלו בין בני אדם, ולכאורה היה נראה שאין איסור בציודם (שכן אלמלא היו חוזרים בערב — היה הצדן חייב חטאת מדין הירושלמי), עכ"פ — מכיוון שהחצר גדולה — ולא נוח לצודן, ומיחזי כצידה, אסור מדרכבן. (הגר"א אות כח', ועיין במ"ב ס"ק נר').
- 8 אך דעת ה"משאת-בנימין" עצמו בתשובה שם לחלוק על ההגמ"י, כפי שיבואר להלן.

ובאמת הט"ז בס"ק י"א יצא לפרש, שאין השו"ע פוסק ע"פ פירושו השני של הגמ"י, אלא שגם השו"ע סבור שפטור במשנה בשבת הוא פטור ואסור, אלא שיש לפרשה בצידת חיה ועוף שברשותו שעבידי לרבוויי ובחצר גדולה. וע"ז באמת העיר השו"ע בסוף דבריו שבחצר גדולה ומורדים = עבידי לרבוויי, אסורה הצידה, אלא שהתיר ברישא לצודן בחצר קטנה או בלא עבידי לרבוויי (באופן שתופסם בשחיה אחת). אך לדבריו, הרמ"א שאוסר — יאסור אפילו באופן כזה (וצ"ל שס"ל כמש"כ הגמ"י, שבשבת גזרו על מה שהתירו ביו"ט. וביו"ט לדעתו לא התירו אלא בחצר קטנה — ובפרט זה חולק על ההגמ"י שלדעתו ביו"ט התירו אף בחצר גדולה. ודעתו אם כן כדעת ה"משאת בנימין" (שם) שחלק על הגמ"י, כך נראה וצ"ע.) וכן העלה בשו"ת "זרע אמת", בחלק או"ח סימן לח, לפרש את דברי השו"ע (אלא שלא מצא לפ"ז הסבר לרמ"א החולק על השו"ע, ונשאר בצ"ע) שברישא כיון לומר שבחיה ועוף, שלא עבידי כלל לרבוויי, מותר לצודן אפילו מחצר גדולה בשבת, ומה שגזרו בשבת הוא בעבידי לרבוויי, וזה פירוש מורדים שבסיפא. וביו"ט אף בזה התירו, כיון שאין בזה איסור צידה מדאורייתא, שהרי חוזרים לכלובן בערב ונוח לתפסם. ועוד כתב, שהיה אפשר לומר, שהשו"ע אכן הבין ש"פטור" במשנה בשבת הוא "פטור ומותר", ולא קשה מהכלל שכל פטורי דשבת אסורים לבר מתלת, שכן אפשר לומר, שהשו"ע התקשה בכיצה בדף כד', איך הקשה אביי מהברייתא האומרת שהצד אוזים ותרנגולים פטור על המשנה האוסרת צידת דבר שצריך מצודה לצודו, והרי בברייתא נאמר "פטור" — והוא אסור! ? אלא ודאי הבין אביי שהוא פטור ומותר, ומשום שידע שאוזים ותרנגולים (כמבואר בהמשך בגמ') שבים לכלובן בערב והרי הם נחשבים מדאורייתא כנצודין ועומדים, ומה שצדן אדם ביו"ט הרי זו רק הוספת שמירה על שמירתם, וא"כ לפנינו אחד מהני תלת (=הצד צבי) שפירושו בכל מקום פטור ומותר! לכן פירש השו"ע שגם במשנה בשבת בדף קז' ע"א הצד חיה ועוף שברשותו הרי זה פטור, משום שאין כאן צידה דאורייתא שכן חוזרים לכלובן בערב, וא"כ הצדן בשבת רק מוסיף שמירה, ובוזה יש לפרש לפי הכלל הנ"ל שפטור — פטור ומותר. אך אע"פ שפירוש זה ככוונת דברי השו"ע נאה הוא, הרי הקושי הגדול הוא להסביר לפי זה מדוע בכ"י העתיק מההגמ"י רק שפירוש פטור במשנה בשבת הוא פטור אבל אסור? וכתב ה"זרע אמת" שמטעם זה יש להסביר שהשו"ע תפס שפטור הוא פטור ואסור, ומש"כ בשו"ע שמותר הוא בלא עבידי לרבוויי, וכמש"כ בשמו לעיל.

בסיכום: את מחלוקת השו"ע והרמ"א בס"ב לגבי חיה ועוף שברשותו אפשר לפרש

בשני אופנים:

(א) כמש"כ הגר"א, המשאת בנימין, והמ"ב, שהשו"ע התיר לצוד בשבת אפילו בעבידי לרבוויי ובחצר גדולה, ונסמך על פירוש ההגמ"י השני, והרמ"א נסמך על פירושו הראשון, שפטור פרושו אסור, ולכן אסר בכה"ג. (ולפ"ז מש"כ השו"ע שבחיה ועוף שמורדים אסור לצודם, צריך לומר שחילק בין עבידי לרבוויי סתם, שבזה התיר, לבין מורדים, שבזה אסור לדעתו לצודם מדרבנן, ואפילו כשחוזרים לערב. כן נראה לפרש לדעתם. אלא שיהיה קשה עליו: מניין הוציא ההגמ"י דין זה שבמורדים גזרו חכמים בשבת שלא לצודם, הרי לדעת הפירוש השני בהגמ"י פטור בשבת הוא מותר ואין חילוק בין שבת ליו"ט, וגם בשבת מותר בעבידי לרבוויי, והיכן, אם כן, המקור לאיסור

לצוד מורדים, ולהבדילם משאר חיה ועוף שעבידי לרבווי? ומש"כ בירושלמי לגבי פרה וסוס המורדים, שם מדובר במורדים באופן שלא יחזרו לערב, ויש בצידתם חיוב חטאת. וצ"ע.

(ב) כמש"כ ה"זרע אמת" והט"ז בס"ק א' (וכן נראה בפמ"ג), שגם השו"ע סבר כפירוש ראשון בהגמ"י, ומש"כ שמותר לצודן מיירי בלא עבידי לרבווי כלל. ומש"כ לגבי מורדים שאסור לצודם מדרכנן הוא הוא דין עבידי לרבווי שבהגמ"י, שבאמת אסור לצודם בשבת.

אך יש להוסיף כאן שאף שדברי השו"ע נסמכים על הגמ"י, הרי דברי ההגמ"י עצמם אינם מוסכמים:

א. דעת ה"משאת-בנימין" בסימן ח' שכיון שנאמר בפשטות במשנה בשבת "פטור" (ופירושו אסור) בחיה ועוף, ולא טרחה משנתנו לחלק בין עבידי לרבווי לאלו שלא עבידי לרבווי, משמע א"כ, שבחיה ועוף שברשותו, אפילו ניצודין ועומדים (כמשמעות רש"י שם) אסור לצודם בשבת, וכן מסקנתו להלכה שם. אמנם המ"ב התיר להלכה לצוד חיה ועוף באופן הנ"ל (עי' בס"ק נ"ז בשם הח"א, ובשעה"צ שם, שנשמך גם על דברי הגר"א).

ב. דעת הגר"א בביאורו לשו"ע, באות כ"ט, שאין לחלק בין שבת ליו"ט כדברי ההגמ"י, אלא בין אוזים ותרנגולים, שעליהם מדובר במסכת ביצה (בדף כד') ובהם נאמר שאפילו עבידי לרבווי מותר לצודן משום שנוחים לתפסם כשחוזרים לכלובן. אבל במשנה בשבת בדף קז ע"א הדין שפטור ואסור מוסב על שאר חיה ועוף, שאין נוח לתפסן כשחוזרים לכלובן.

על דברי הגר"א הנ"ל כתב הבה"ל בד"ה "לצוד": "לא ידעתי באורו, עיין ביצה דף כד, דגם אוזין ותרנגולין עבידי לרבווי. ואם כוונתו דלכלובן לא עבידי לרבווי, א"כ ע"כ דשאר חיה ועוף שברשותנו לגמרי עבידי לרבווי, וזה אינו, דא"כ היה חייב חטאת כמו ביוני שובך דג"כ באין לכלובן לערב, ואפ"ה חייב הצודן מטעם זה, וצ"ע. אך עיקר דינו של הגר"א שמחלק בין אוזין ותרנגולין לשאר חיה ועוף שברשותו, ישנו במאירי בשם איזה ראשונים שסוברים כן, לחלק בין ביתיים למדבריים שגדלו ונעשו בני תרבות, וצריך לברר הסוגיא הנ"ל לשיטתם".⁹

9 כאן יש להוסיף ביאור בדרך סיכום לדברי המג"א בס"ק כו'. המג"א מקשה על ההגמ"י בנוסח שלפנינו: כיצד ניתן לחלק בין שבת ליו"ט כנ"ל, הרי הגמ' העמידה בכיצה כד' את המשנה ש"צדין חיה ועוף" דוקא בכיבר קטן, וא"כ ביו"ט מותר לצודן רק מביבר קטן, ובשבת יש לאסור גם זאת, ואיך כתב ההגמ"י שמש"כ במשנה בשבת שפטור אבל אסור (לצוד חיה ועוף שברשותו) הוא דוקא בחצר גדולה ובעבידי לרבווי? ועוד, שאמרו אוזים ותרנגולים הצדן פטור (ברייתא בביצה כד'), ו"פטור" פי' התוס' שהוא אסור, והגמ"י בכיצה שם מעמידה ברייתא זאת בלא עבידי לרבווי, ואפ"ה ביו"ט אסור לצודן מביבר גדול? ועוד: בירושלמי נאמר ששור שמרד הצדו חייב חטאת. ולפ"ז משמע שחיה ועוף שברשותו שאסור לצודן מדרכנן לא מיירי במורדים, ואיך כתב ההגמ"י שמדובר בעבידי לרבווי? על כן מביא המג"א את דברי הראב"ן וז"ל: "בשבת אסור ליקח אוזים ותרנגולים וחיות שיש לו לאדם בכיתו כגון צביים שמגדלו בכיתו, אבל בהמות מותר וחתול אסור. והכי תניא בתוספתא הצד אוזים ותרנגולים ויוני הרדסאות פטור מכלל דאסור". עכ"ל. ולדעת המג"א כיון ההגמ"י לדברי הראב"ן האלו. ולפ"ז נסביר את דברי ההגמ"י כך:

- (א) בתחילת דבריו כתב שאוויזים ותרגולים דווקא ביו"ט מותר לתפסם כדי לאוכלן (וכמש"כ בשו"ע סימן תצ"ז ס"ז), אבל בשבת אסור.
- (ב) ומש"כ אח"כ שמייירי ב"כגון דעבידי לרבוויי ובחצר גדולה" — זו ט"ס לדעת המג"א, ויש לגרוס שם: "ובהמות דעבידי לרבוויי ובחצר גדולה אסור לתפסם".
- (ג) ומטיים ההגמ"י: הלכן צריכים לזהר שלא לתפוס סוס המורד ופרד המורדת וכו' והכי איתא בירושלמי, וכו'. וכן מסיק המג"א להלכה, וכמש"כ הרמ"א, שחיה ועוף אסור לתפוס בשבת כלל וכלל, ורק בהמות, כיון שאין דרכן להשמש מיד האדם ונחשבות ניצודות ועומדות — תמיד מותר לצודן, ואפילו בשבת, אלא שאם עבידי לרבוויי (=מורדים) אסור לתפוס כשהם בחצר גדולה. וכל זה שלא כשו"ע, שלא כיוון — לדעת המג"א — להבנת ההגמ"י נכוני. אך לפ"ז מובן שהמג"א באמת סבור, כמו שהקשה בריש דבריו, שבשבת אסור לצוד חיה ועוף אפילו מביבר קטן וכויו"ט שרי רק מביבר קטן. ולפ"ז לא יובן מדוע בהמות מותר לצוד בשבת אפילו מחצר גדולה, שאם הטעם (לראב"ן) משום שניצודים ועומדים הם, א"כ גם חיה ועוף בכבד קטן ניצודים ועומדים ומדוע אותם אסור לצוד? ועוד: שהמג"א עצמו, בסימן תצ"ז סק"ז כתב שביו"ט מותר לצוד אוויזים ותרגולים גם מביבר גדול. ואמנם נראה שהתהל"ד הביין את המג"א כמש"כ לעיל, שבס"ק י"ז התקשה: "לדעת המג"א בחו"ע שברשותו, אף שאין אומרים הבא מצודה ונצודנו בשבת אסור (לצודן) לכאורה היינו לצוד בידים... (והרי) בלאו הכי אסור משום סלטול מוקצה" עיי"ש. אך ב"לבושי שרד" שם כתב, שבתשובתו הנסמכת על דברי הראב"ן ותיקון הט"ס שבהגמ"י חוזר בו המג"א ממה שהבין בראש דבריו (ועל-כך סמך במה שהקשה על ההגמ"י), שבשבת אסור לצוד חיה ועוף אף מביבר קטן וזהו שכתב המג"א שההגמ"י סבר שמותר לתפוס אוחים ותרגולים דוקא ביו"ט, כמש"כ בסימן תצ"ז ס"ז, ושם המג"א אכן מבאר דעתו שמותר אפילו מביבר גדול, וסמך ע"ז כאן. ובאמת לפ"ז בשבת, האיסור לצוד חיה ועוף הוא דווקא מביבר גדול, אך מביבר קטן גם לדעתו מותר. וכ"כ הביה"ל בשם הלב"ש בד"ה: "ויש אומריכ" בדעת המג"א. אך לפ"ז צ"ע שנמצא כי בדברי המג"א שלפנינו העיקר חסר מן הספר, שהרי היה עליו לבאר שתז"ד בו ממה שהבין בריש דבריו, ולהסביר שקושייתו הנ"ל על ההגמ"י אין לה מקום, משום שבאמת אפילו בשבת מותר לצוד חיה ועוף מביבר קטן. ולעצם קושיית המג"א (בין אם חזר בו או לא) מהגמ"י בכיצה כד' ששם משמע שצדין חיה ועוף ביו"ט רק מביבר קטן, עיי' בפמ"ג בא"א ס"ק כ"ו, שרוצה לתרץ ששם (בכיצה) מדובר בשאינן בני תרבות, והמשנה בשב"ז בודף ק"ז שאוסרת לצוד חיה ועוף שברשותו בשבת עוסקת בבני תרבות, ולכן מותר לצודם אפילו בשבת מביבר קטן, וכויו"ט אף מביבר גדול, ומאידך, האיסור לצוד חיה ועוף ביו"ט (חרי' מאשר מביבר קטן) הוא בשאינן בני תרבות. אך עדיין צ"ע, שכן אם היה רוצה המג"א אכן לומר זאת בסיפא — היה עליו לפרש שתפס כאוקימתא זאת.